

VLADISLAVSKÉ ZŘÍZENÍ ZEMSKÉ A POČÁTKY ÚSTAVNÍHO ZŘÍZENÍ V ČESKÝCH ZEMÍCH (1500-1619)

*Die Wladislawische Landesordnung und die Anfänge der verfassungsmäßigen
Ordnung in den böhmischen Ländern (1500-1619)*

*Władysławska ustawa krajowa i początki systemu konstytucyjnego
na ziemiach czeskich (1500-1619)*

OBSAH - INHALT - SPIS TREŚCI

I.

SPOLEČNOST A PRÁVO V ČESKÝCH ZEMÍCH MEZI VLADISLAVSKÝM ZŘÍZENÍM A ČESKOU KONFEDERACÍ

*Gesellschaft und Recht in den böhmischen Ländern zwischen
Wladislawischer Landesordnung und Böhmischer Konföderation
Społeczeństwo i prawo w ziemiach czeskich pomiędzy
rozporządzeniem Władysława II i Konfederacją Czeską*

Jaroslav PÁNEK (Praha)	13
Český stát a stavovská společnost na prahu novověku ve světle zemských zřízení <i>Der böhmische Staat und die Ständegesellschaft an der Schwelle zur Neuzeit im Lichte der Landesordnungen</i> <i>Państwo czeskie i społeczeństwo stanowe na progu nowożytności w świetle ustaw krajowych</i>	
Karel MALÝ (Praha)	55
Právní kultura v českém stavovském státě <i>Die Rechtskultur im böhmischen Ständestaat</i> <i>Kultura prawna w czeskim państwie stanowym</i>	

II.

ZEMSKÁ ZŘÍZENÍ V ZEMÍCH ČESKÉ KORUNY NA POČÁTKU NOVOVĚKY

*Die Landesordnungen in den Ländern der Böhmischen Krone
zu Beginn der Neuzeit*

Ustrój ziem Korony Czeskiej na początku czasów nowożytnych

- František ŠMAHEL (Praha) 71
 Nástin proměn stavovské skladby Českého království od konce 14.
 do počátku 16. století
*Die Veränderungen in der Ständestruktur des Königreichs Böhmen vom Ende
des 14. bis zum Beginn des 16. Jahrhunderts*
*Zarys przemian struktury stanów Królestwa Czech od końca XIV do początku
XVI wieku*
- Ivan MARTINOVSKÝ (Plzeň) 85
 Vznik a počátky Vladislavského zemského zřízení
Entstehung und Anfänge der Wladislawschen Landesordnung
Powstanie i początki Władysławowskiej ustawy krajowej
- Karolina ADAMOVIČ (Praha) 101
 Obecně dobré a idea spravedlnosti v českých zemských zřízeních doby
 předbělohorské (se zaměřením na 16. století)
*Das Allgemeinwohl und die Idee der Gerechtigkeit in den böhmischen
Landesordnungen der Zeit vor 1620 (unter besonderer Berücksichtigung
des 16. Jahrhunderts)*
*Dobro ogólne i idea sprawiedliwości w czeskich ustawach krajowych w okresie
przed bitwą pod Białą Górą (ze szczególnym uwzględnieniem XVI wieku)*
- Dalibor JANIŠ (Brno) 113
 Ústavní základy moravského zemského práva na počátku novověku
Verfassungsmäßige Grundlagen des mährischen Landrechts in der frühen Neuzeit
*Konstytucyjne podstawy morawskiego prawa krajowego na początku
okresu nowożytności*
- Joachim BAHLCKE (Leipzig) 137
 Die Landesordnung in Schlesien im 16. und frühen 17. Jahrhundert.
 Zum Verhältnis von Gesetzgebung und Staatsentwicklung im Osten
 des ständischen Europa
*Zemské zřízení ve Slezsku v 16. a na počátku 17. století. K poměru zákonodárství
a státního vývoje na východě stavovské Evropy*
*Ustawa krajowa na Śląsku w XVI i na początku XVII wieku. Stosunek
ustawodawstwa i rozwoju politycznego na wschodzie Europy stanowej*

Kazimierz ORZECOWSKI (Wrocław)	153
Rola przywileju króla Władysława z 1498 r. w dziejach śląskiego stanowego parlamentaryzmu	
<i>Úloha privilegia krále Vladislava II. z roku 1498 v dějinách slezského stavovského parlamentarismu</i>	
<i>Der Einfluß des Privilegs von 1498 auf die Entwicklung der schlesischen Ständeversammlungen</i>	
Lenka BOBKOVÁ (Praha)	165
Zemská zřízení a zemské stavy v Horní a Dolní Lužici v 16. století	
<i>Die Landesordnungen und die Landstände in der Ober- und Niederlausitz im 16. Jahrhundert</i>	
<i>Ustawy krajowe i stany krajowe na Łużycach Górnych i Dolnych w XVI wieku</i>	
Josef VÁLKA (Brno)	193
Konfederace z roku 1619 ve vývoji teritoriální a náboženské struktury České koruny	
<i>Die Konföderation aus dem Jahre 1619 in der Entwicklung der territorialen und konfessionellen Struktur der Böhmisches Krone</i>	
<i>Konfederacja z 1619 roku w rozwoju terytorialnej i religijnej struktury Korony Czeskiej</i>	

III.

ZÁKLADY ÚSTAVNÍHO ZŘÍZENÍ V ČESKÝCH ZEMÍCH PŘEDBĚLOHORSKÉ DOBY

*Die Grundlagen der verfassungsmäßigen Ordnung
in den böhmischen Ländern in der Zeit vor 1620*
*Aspekty systemu konstytucyjnego w ziemiach czeskich okresu
przed Białą Górą*

Karel MALÝ (Praha)	207
Ochrana vlastnictví ve Vladislavském zřízení zemském	
<i>Der Schutz des Eigentums in der Wladislawschen Landesordnung</i>	
<i>Ochrona własności we Władysławowskiej ustawie krajowej</i>	
Marta KADLECOVÁ (Brno)	217
Proces v zemských zřízeních v 16. a na počátku 17. století	
<i>Der Prozeß in den Landesordnungen im 16. und zu Beginn des 17. Jahrhunderts</i>	
<i>Proces w ustawach krajowych w XVI i na początku XVII wieku</i>	

Ladislav SOUKUP (Praha)	239
Poddaní a jejich právní postavení v zemských zřízeních doby předbělohorské v Čechách	
<i>Die Leibeigenen und ihre Rechtsstellung in den böhmischen Landesordnungen in der Periode vor der Schlacht am Weißen Berg</i>	
<i>Poddani i ich sytuacja prawna w ustawach krajowych w okresie przed bitwą pod Białą Górą</i>	
Winfried EBERHARD (Leipzig)	249
Zur Religionsproblematik in der böhmischen Landesverfassung der Reformationsepoche	
<i>Náboženská politika v českých zemských zřízeních období reformace</i>	
<i>Polityka religijna w czeskich ustawach krajowych w okresie reformacji</i>	
Petr KREUZ (Praha)	267
Edice zemských zřízení a ústavně historických pramenů k dějinám českých zemí v raném novověku (1500-1619)	
<i>Die Editionen der Landesordnungen und die verfassungsrechtlich-historischen Quellen zur Geschichte der böhmischen Länder in der frühen Neuzeit (1500-1619)</i>	
<i>Edycje ustaw krajowych i źródeł konstytucyjno-historycznych dotyczące dziejów ziem czeskich we wczesnym okresie nowożytności (1500-1619)</i>	

IV.

PROBLÉMY RANĚ NOVOVĚKÉHO ÚSTAVNÍHO ZŘÍZENÍ STŘEDOEVROPSKÝCH ZEMÍ VE SROVNÁVACÍ PERSPEKTIVĚ

Die Probleme der frühneuzeitlichen Landesverfassung in den mitteleuropäischen Ländern in der vergleichenden Perspektive

Problemy wczesno-nowożytnych systemów konstytucyjnych w środkowej Europie w perspektywie porównawczej

Hans SCHLOSSER (Augsburg)	293
Die Landesordnungen in Bayern im 16. und 17. Jahrhundert	
<i>Zemská zřízení v Bavorsku v 16. a 17. století</i>	
<i>Ustawy krajowe w Barwarii w XVI i XVII wieku</i>	

Gerhard LINGELBACH (Jena)	309
Landesordnungen in Sachsen und die Rechtsreformen im 16. und 17. Jahrhundert - dargestellt am Beispiel der Entstehung der „Kursächsischen Konstitutionen“	
<i>Zemské zřízení v Sasku a státní reformy v 16. a 17. století - na příklade vzniku „Konstitucí Saského kurfiřtství“</i>	
<i>Ustawy krajowe w Saksonii i reformy państwowe w XVI i XVII wieku - na przykładzie powstania „Konstytucji Elektoratu Saksonii“</i>	
Herbert KALB (Linz)	333
Aspekte der Verfassungsstruktur in den österreichischen Erbländern im 16. und 17. Jahrhundert (Österreich ob der Enns)	
<i>Podoba ústavní struktury v rakouských dědičných zemích v 16. a 17. století (Horní Rakousy)</i>	
<i>Postać struktury konstytucyjnej w austriackich krajach dziedzicznych w XVI i w XVII wieku (Górna Austria)</i>	
Włodzimierz KACZOROWSKI (Opole) – Jan SEREDYKA (Opole)	347
Polskie konstytucje sejmowe od końca XV do połowy XVII wieku	
<i>Polské sněmovní konstituce od konce 16. do poloviny 17. století</i>	
<i>Die Konstitutionen des polnischen Reichstages [Sejms] vom Ende des 15. bis zur Mitte des 17. Jahrhunderts</i>	
Marceli KOSMAN (Poznań)	361
Ewolucja ustrojowa i początki konstytucjonalizmu w Wielkim Księstwie Litewskim na tle prawodawstwa Polski i Europy środkowej (XVI - połowa XVII wieku)	
<i>Ústavní vývoj a počátky konstitucionalismu ve Velikém knížectví litevském na pozadí zákonodárné činnosti v Polsku a ve střední Evropě (od 16. do poloviny 17. století)</i>	
<i>Die verfassungsmäßige Entwicklung und die Anfänge des Konstitutionalismus im Großfürstentum Litauen vor dem Hintergrund der legislativen Tätigkeit in Polen und in Mitteleuropa (vom 16. bis zur Mitte des 17. Jahrhunderts)</i>	
Janusz DOROBISZ (Opole)	377
Prawo a praktyka konstytucyjna za pierwszych Wazów (1587-1648)	
<i>Právo a ústavní praxe za vlády prvních králů z dynastie Vasovců</i>	
<i>Recht und Praxis des Grundgesetzes während der Herrschaft der ersten Könige aus der Wasadyndastie</i>	
Jozef KLIMKO (Bratislava)	385
Tripartitum – stabilizující prvok uhorskej feudálnej spoločnosti	
<i>Tripartitum – ein stabilisierendes Element der ungarischen Feudalgesellschaft</i>	
<i>Tripartitum – element stabilizujúacy węgierskie społeczeństwo feudalne</i>	

Dalibor JANIŠ (Brno)	391
Verböczyho Tripartitum a základy ústavního zřízení Uherského království (Nástin)	
<i>Verböczy's Tripartitum und die Grundlagen der verfassungsmäßigen Ordnung des Königreichs Ungarn (Abriß)</i>	
<i>Tripartitum Verböczego i podstawy ustawodawstwa Królestwa Węgierskiego (Zarys)</i>	

V.

ZÁVĚRY

Schlussfolgerungen Zakończenie

Jaroslav PÁNEK (Praha)	
Zemská zřízení v kontextu ústavních proměn ve střední Evropě v 16. a na počátku 17. století.....	403
<i>Die Landesordnungen im Kontext der verfassungsrechtlichen Veränderungen in Mitteleuropa im 16. und zu Beginn des 17. Jahrhunderts .....</i>	415
<i>Ustawy krajowe w kontekście zmian konstytucyjnych w Europie Środkowej w XVI i na początku XVII wieku .....</i>	429

SEZNAM ZKRATEK – ABKÜRZUNGEN – SKROTY	443
---	-----

VYOBRAZENÍ – ABBILDUNGEN – ILLUSTRACJE.....	445
---	-----

SEZNAM AUTORŮ – AUTORENVERZEICHNISS – SPIS AUTORÓW	449
--	-----